

Mestá a stavbári: projekty na obnovu verejných budov vedia urýchliť dočerpanie súčasných eurofondov

Mestá a stavbári volajú po vyhlásení novej výzvy na obnovu verejných budov. Vedelo by to zrýchliť dočerpanie nevyužitých eurofondov v končiacom programovom období. Samosprávy a štátne orgány majú pripravené investičné projekty na obnovu verejných budov v hodnote 115 miliónov eur, ktoré pre veľký záujem neboli v posledných výzvach podporené a ktoré je možné okamžite realizovať. Do ekonomiky v jednotlivých regiónoch tak môže počas nasledujúcich 12 mesiacov pritecť viac ako 100 miliónov eur, ktoré podporia živnostníkov a malé a stredné podniky v stavebníctve, ktoré budú ekonomickou krízou zasiahnuté viac ako iné odvetvia.

Len v posledných dvoch výzvach Operačného programu Kvalita životného prostredia (OP KŽP) si samosprávy a štátne orgány žiadali o príspevky na obnovu verejných budov vo výške, ktoré o 100 miliónov eur presiahli alokáciu výziev. Pri zarátaní spolufinancovania to je 115 miliónov eur investičných projektov, ktoré sú pripravené na okamžitú realizáciu.

Iniciatívu platformy Budovy pre budúcnosť podporuje aj Únia miest Slovenska (ÚMS). Verí, že vláda vypočuje ich apel a odporúčania tak, aby bolo možné finančné prostriedky z EÚ efektívne dočerpať a investovať ich do udržateľnosti a zelenej budúcnosti. Obnova budov a ich energetická efektívnosť zohráva jednu z kľúčových úloh v rámci riešenia agendy klimatickej zmeny a klimatickej krízy v mestách. Richard Rybníček, prezident ÚMS: *„Len zdravé, inovatívne a energeticky úsporné budovy dokážu pomôcť plniť ciele Slovenska v transformácii na uhlíkovo neutrálnu ekonomiku a budú schopné zabezpečiť zelenšiu budúcnosť pre našich obyvateľov i našu spoločnosť.“*

„Prostriedky v eurofondoch určené na zvyšovanie energetickej hospodárnosti verejných budov patria k tým, ktoré sa implementujú úspešne. Tu máme možnosť využiť projekty, ktoré sú už pripravené a dajú sa rýchlo zakontrahovať. Podľa harmonogramu výziev OP KŽP sa s novými výzvami v tomto programovom období už nepočíta. Odporúčame preto vláde a riadiacemu orgánu OP KŽP presunúť finančné prostriedky v rámci prioritných osí, či operačných programov, do novej výzvy na obnovu verejných budov,“ uviedol Richard Paksi, analytik BPB.

Uvoľnené pravidlá Európskej komisie umožňujú relevantným orgánom prijať rýchle rozhodnutie o presunutí zdrojov a spustení novej výzvy. Tento krok by podľa Paksiho pomohol vo viacerých rovinách. Okrem samotného zlepšenia stavu verejných budov, ktoré prináša úspory energií ale aj lepšie vnútorné prostredie budov, vieme takto pomôcť firmám, ktoré trpia súčasnou ekonomickou krízou.

Sektor stavebníctva potrebuje rýchlu a efektívnu podporu z dôvodu prepadu produkcie a nemôže si dovoliť čakať na prvé výzvy v novom programovom období, ktoré je možné očakávať až v roku 2022. *„Slovenská ekonomika, a konkrétne sektor stavebníctva, potrebuje pocítiť verejný stimul oveľa skôr. Realokovanie prostriedkov v súčasnom programovom období by tým pádom výrazne dopomohlo preklenúť toto obdobie a zároveň by dopomohlo k efektívnemu dočerpaniu súčasného programového obdobia“*, dopĺňa Paksi za BPB.

Záujem o príspevok na zvyšovanie energetickej hospodárnosti budov v Operačnom programe Kvalita životného prostredia bol v posledných výzvach natoľko veľký, že žiadosti o príspevok samospráv

presiahli alokáciu poslednej výzvy o **39 %** (konkrétne o **60 824 609 €**; EÚ zdroje) a žiadosti subjektov ústrednej správy a verejnoprávne ustanovizne o **65 %** (konkrétne o **39 421 851 €**; EÚ zdroje).

V prípade samospráv išlo celkovo o **147 neuspokojených projektov** (vyhodnotenie výzvy pre ústrednú správu ešte nie je ukončené). Pri zarátaní ďalšieho spolufinancovania (15 %) je teda realistické odhadovať investičnú potrebu pre samosprávy vo výške približne **71 miliónov eur** a pre subjekty ústrednej správy približne vo výške približne **45 miliónov eur**.

Kontakty:

Katarína Nikodemová | 0908 280 981 | nikodemova@bpb.sk

Richard Paksi | 0908 877 077 | paksi@bpb.sk

O Budovách pre budúcnosť: Poslaním Budov pre budúcnosť je aktívne sa podieľať na tvorbe verejných politík, ktoré ovplyvňujú výstavbu a obnovu budov, s dôrazom na energetickú hospodárnosť, zdravé vnútorné prostredie a udržateľnosť. Budovy pre budúcnosť reprezentujú prostredníctvom svojich členských združení viac ako 150 firiem podnikajúcich v oblasti stavebníctva a energetickej efektívnosti, ktorých ročné tržby dosahujú takmer 1,7 mld. € a zamestnávajú vyše 9 tisíc ľudí.